

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਹਵਾਲਾ
ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲਰ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1964 ਦਾ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 1.

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ (1953 ਦਾ XXXIV) - ਐੱਸ. 7—ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਘਨ—ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੀਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ—ਮਾਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ—ਪਿਤਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਘਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ—ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦਾ ਵਿਆਜ—ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅੱਧਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਕਨੂੰਈਆ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰੀਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਪੁੱਤਰ 10,000 / - ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ 10,000 /- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ, ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਹੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਭੋਗਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ .. ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ

ਕਿ ਕਨ੍ਹਿਆ ਲਾਲ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਨ੍ਹਈਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਲਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ- ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹੋ . ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਨ੍ਹਈਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਲ , ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਜੇ ਕਨ੍ਹਿਆ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਫਿਰ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਦਾ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਨ੍ਹਈਆ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ । ਰਿਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਨ੍ਹਈਆ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਨ ਲਾਲ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਤੰਬੂ ਸੀ ।

ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 64 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1958 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਨ੍ਹਿਆ ਲਾਲ , ਸ੍ਰਿਤਕ.

ਬੀ ਆਰ ਤੁਲੀ , ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਮਲਹੋਤਰਾ , ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ ਤੁਲੀ , ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ , ਐਚ.ਆਰ ਮਹਾਜਨ , ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਪੰਡਿਤ , ਜੇ.-ਵਨ ਕਨ੍ਹਿਆ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ

ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1945-46 ਤੱਕ, ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਹਨ , ਚੰਦ- ਕਨੂੰਈਆ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਾਲ ਅਤੇ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਮਹਿਰਾ . ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਦੇਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸਬੰਧ ਸਨ। 7 ਅਗਸਤ 1944 ਨੂੰ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ (ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ), ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਰੀਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ , 10,000 ਹਰੇਕ ਨੇ, ਉਕਤ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਨੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ , ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਰੀਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 19 ਦਸੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। , ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਨੂੰਈਆ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਲਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਲੇਖਾ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਨੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ਼ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ , ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਪੁੰਜੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰੀਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਸਮੇਂ , ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਸੀ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਾਲਕੀ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਨੂੰਈਆ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਟਵਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਲਸਰੂਪ, ਕਨਿਆ ਲਾਲ ਕੋਲ ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 1/5 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 05.03.1959 ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ; ਕਿ ਇਸ ਵੰਡ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਏ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ 10,000/- ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕਿ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ; ਕਿ ਭਾਗ ਕਨਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲਾਲ ਦਾ ਇੱਕ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਵਜੋਂ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੀਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਦੇ ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਸਲ ਦੇਵੀ ਨੂੰ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਰਹੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 7 ਅਗਸਤ, 1944 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਸਹਿ- ਭਾਗੀ ਸੀ , ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ. ਇਹਨਾਂ ਖੇਜਾਂ 'ਤੇ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ 3,17,146 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ 23,821.90 ਪੈਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ

ਇਤਰਾਜ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਸੀ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਨੇ, ਮਿਤੀ 28 ਅਗਸਤ, 1960 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਜਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਰਦ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕੱਲੇ ਕਾਪਰਸਨਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦਿੱਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਬੋਰਡ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ?"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕਨੂੰਈਆ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ - ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸਲ ਦੇਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 10,000 /- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਂਝੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਆਮ-ਸਾਮਾਨ ਬਣ ਗਏ। ਕਨੂੰਈਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਨ। ਕਨੂੰਈਆ ਦੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਲਾਲ , ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਸਿਰਫ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚਾਰ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਨਾਨੂਰਾਮ ਏਡੇਨ ਮਹੇਸ਼ਰੀ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਆਰਬੀਐਸਐਸ ਮੁੰਨਾਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸਐਸ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਸਿਓਧਰ ਪਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਧਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਮੰਗਲਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 10,000 /- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ, ਜਦੋਂ ਕਨੂੰਈਆ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ

ਕਨੂੰਈਆ ਨੂੰ 7 ਅਗਸਤ 1944 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰੀਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ 10,000 / - ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ 10,000 /- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮਾਣਨ ਦੀ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ (ਮੁੱਲਾ 'ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, 12 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 315) . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ

ਰੱਖਿਆ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਨੂੰਈਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਲਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਨੂੰਈਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਲ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਜੇ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਫਿਰ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਦਾ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਈਆ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਉਸ ਕਨੂੰਈਆ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਨ ਲਾਲ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, - ਨਾਨੂਰਾਮ ਏਦੇਨ ਮਹੇਸ਼ਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਸੈਂਡੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਤਨੀਆਂ ਸਨ। ਹਰ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਸ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੰਡ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪੰਜ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਦੇ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ

ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਇਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਦੇਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਲ ਜੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਛੋੜੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਇਨ-ਕਾਮਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਸਹਿ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਮਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਲੀ ਅਰਨਡ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਲਏ। 10,000, ਜੋ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਆਰਬੀਐਸਐਸ ਮੁੰਨਾਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।-

“ਇੱਕ ਜੈਨ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ

ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਨਾਰੀ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 'ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ' ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੈਨੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਲ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦਾ ਹਿੱਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਹਿੱਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14(1) ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਯੋਜਨਾ 'ਸੰਪੱਤੀ' ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਸਲ ਵੰਡ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਮਰਦ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ।"

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਿਹਾਈ-ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿਓਧਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਐਲ.ਡੀ. ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਜੱਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਤਨੀ ਆਪ ਬਟਵਾਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ * ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ, ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖ

ਕੇ ਮਾਣਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ :

"ਜਿੱਥੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਫਰੀਗਾਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਡੀਡ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਰੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।"

ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 10,000 /- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ, ਕਨੂੰਈਆ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਲਾਲ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64(1) ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੀਜਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਕੁਸ਼ਲ ਦੇਵੀ ਨੇ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ 10,000/- ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Atul Kumar